

Spojování na pravici: Svobodní jednají o spolupráci s SPD i Motoristy

14.1.2025 - Libor Vondráček | Svobodní

Svobodní jednají o vytvoření širší pravicové platformy pro nadcházející volby do Poslanecké sněmovny. Partnery by jim mohla být strana Motoristů i hnutí SPD Tomia Okamury, které plánuje kandidovat společně s menšími stranami, jako je Trikolora nebo strana PRO organizátora protivládních demonstrací Jindřicha Rajchla. Předseda Svobodných Libor Vondráček v rozhovoru pro Echo24 nevyloučil ani spolupráci s připravovaným projektem podnikatele a někdejšího prezidentského kandidáta Tomáše Březiny. „Víme, že po příštích volbách musíme ukončit zadlužování a zastavit Green Deal a všechno, co s tím souvisí. A na tom panuje shoda jak s Motoristy, tak s SPD,“ říká Vondráček. Vládě Petra Fialy z ODS vyčítá nedodržování slibů i populismus.

V průzkumech si Svobodní drží podobné preference jako Socdem, KDU-ČSL nebo hnutí PřísaHa. S kým jednáte o možné spolupráci pro sněmovní volby?

Jsme dlouhodobě v kontaktu s Petrem Macinkou od Motoristů, celkem jasně jsme se navzájem seznámili o možnostech pro sněmovní volby. Docela dobře už známe i představy SPD. A v zásadě víme, že obě tyto varianty by nám umožnili hájit naši nejvyšší volební prioritu, a tou je peněženka občanů. Jestli chceme chránit peněženku občanů, musíme po příštích volbách ukončit zvyšování přerozdělování, zastavit zadlužování a zvyšování daní a zastavit Green Deal i vše, co s tím souvisí. To by dost dobře šlo, jak s Motoristy, tak s SPD. Z pohledu prosperity budoucích českých generací jde o zcela zásadní volby a kvůli tomu je potřeba spojit síly na co nejširší platformě, proti těmto levicovým manýrům. Ve velké úctě máme také Tomáše Březinu (zakladatel, bývalý ředitel a stoprocentní vlastník betonáren BEST – pozn. red.). Kdyby se účastnil prezidentské volby 2023, drtivá většina našich členů by ho volila, protože odpověděl na tehdejší prezidentské otázky Svobodných zcela v souladu s našimi názory. Od té doby jsme se párkrát nezávazně potkali a myslím si, že podle toho, jak se prezentuje, bychom si rozuměli i s ním. Máme tedy velké očekávání, že i on něco představí. Díky tomu, že pan Březina jako podnikatel dokázal bez dotací opravdu velké věci, působí také jeho slova i názory velmi důvěryhodně, bude to zajímavý projekt. Čtvrtou variantou je samostatná kandidatura. Ta ale není moc pravděpodobná vzhledem k tomu, že jsme si na výboru schválili jako hlavní konkrétní pomoc pro naše priority, které můžeme hájit hned s několika partnery, a proto nesmíme dopustit, aby hlasy pro priority Svobodných opět propadly a přerozdělily se mezi ty, kteří našim prioritám během posledních vlád škodili.

Do kdy chcete mít jasno?

Chceme se rozhodnout nejpozději do konce března. Minimálně s těmi již existujícími stranami jsme si celkem jasně řekli i tento horizont. Podstatné je, že ať už nám dá volič hlas na kterékoli kandidátce, tak má jistotu, že budeme hájit naše priority před volbami a hlasovat pro ně po volbách ve sněmovně. O programových otázkách určitě bude průběžná diskuse, ale o prioritě číslo jedna není možné polemizovat. Pokud voliči rozdají karty příhodně, chceme být jazyčkem na vahách, abychom pomyslně otočili kormidlo směřování ČR od Marxe, Gréty a von der Leyenové směrem k Mileiovi a Trumpovi.

Jaká je vůle ostatních stran sdružovat se v širší pravicové platformě?

Když jsem se před pěti lety poprvé setkal s Václavem Klausem, tak mi řekl, že je potřeba vytvořit širší platformu, že v tomto udělal můj předchůdce Petr Mach velkou chybu. A to mi zopakoval snad pokaždé, když jsme spolu déle mluvili. Vzhledem k vážnosti současných problémů ČR navíc tuto vůli vnímám většinou nejen mezi stranami, ale také mezi voliči, nabídka by se tak měla potkat s poptávkou. V duchu Klausovy myšlenky jsem přistupoval ke svému předsednictví posledních pět let. Proto jsem například hned po přejmenování Strany nezávislosti ČR na Motoristé sobě zval Petra Macinku na náš sněm v roce 2022 a i s Filipem Turkem byli hosty našeho sněmu v listopadu 2023. Jen o pár týdnů později šli sice raději cestou spolupráce s Přísahou, a teď jsme pozváni na jejich kongres na oplátku nedostali, ale já raději hledám způsoby, a nikoliv důvody někde v minulosti. Poslední roky ukázaly, že jako stabilní 15 let existující strana s řadou starostů a zastupitelů nemůžeme mít stejná očekávání od znovurodících se stran a musíme brát překotnější vývoj jako normu. I proto jsem poslal Motoristům na jejich kongres alespoň zdravici a těším se, že budoucnost může přinést pozitivní vývoj. Kdo se s kým „kamarádil“ během eurovoleb mi nepřijde už vůbec důležité. Niedermayer a Vondra by o tom mohli vyprávět. Různá spojení od té doby vznikají, jiná zanikají, a pro nás to byl hlavně test, jestli seženeme dost prostředků a díky tomu i hlasů na to, abychom mohli být dominantní silou v širší platformě v rámci budoucího daleko zásadnějšího boje o sněmovnu. Od června 2024 víme, že naše role dominantní nebude. S našimi cca 2 procenty podle průzkumů i podle výsledků eurovoleb se však ve dvěstěhlavé sněmovně dají získat čtyři mandáty navíc. A to je příliš na to, aby se k nám přistupovalo lehkově. To si uvědomujeme my i většina ostatních, na slova Václava Klause o vytváření širší platformy tak ve finále nepochybně dojde.

Potřebu větší integrace nejen na levici, ale také na pravici nedávno zmínil také Miloš Zeman.

Tady vznikla zajímavá a vzácná shoda mezi prezidentem Klausem, Zemanem a Svobodnými. Vidíme to stejně. Zatímco v eurovolbách jsme si mohli dovolit riskovat, protože nikdo soudný nemohl očekávat, že český volič otočí kormidlem v Bruselu, význam sněmovních voleb pro Česko je zcela nesrovnatelný. Kormidlem v Praze český volič v roce 2025 otočit může. Riziko, že by se pokračovalo ve stylu vládnutí Fialy, nebo že by hnutí ANO díky velkému množství propadnutých hlasů dokázalo sestavit většinu třeba pouze s komunisty a směřovat dál doleva, je navíc tak velké, že si musíme za každou cenu říct, co je důležité a snažit se nějak spojit síly. Jestli nechceme vytvořit problémy dalším generacím, srovnatelné s problémy Italů, Francouzů a dalších předlužených zemí, nemůžeme si dovolit žádnou další vládu pro Green Deal a zadlužování. Pokud si všichni hráči uvědomí vážnost současné situace, podobně jako Zeman či Klaus, měli by se minimálně pokusit ty zásadní problémy pojmenovat, a pokud to s jejich řešením myslí vážně, měli by hledat cesty spolupráce před volbami, nebo alespoň po nich.

S kým vším si Svobodní dokáží představit spolupráci po volbách?

Aktuálně jsme si schválili jen to, s kým si rozhodně nedokážeme představit společnou kandidaturu, tedy spolupráci před volbami, protože by to diskreditovalo náš program. A to jsou všechny strany, které se účastnily posledních dvou vlád. To znamená tři strany vlády minulé, když počítám i komunisty, kteří vládě ANO a ČSSD zajistili důvěru. A pak pět stran, které stály na počátku současné vládní koalice. Jen volič na podzim rozhodne, jak ty strany budou silné po volbách a kteří konkrétní poslanci budou zvoleni. Teoretizovat o tom, s čím půjdou do povolebního vyjednávání programově neukotvená uskupení, je dnes předčasné. Volič může rozdat takové karty, že budou mnozí nakonec ochotni začít dělat věci jinak než při jejich poslední vládní účasti. My budeme vždy v první řadě říkat, že chceme zabránit Green Dealu a zadlužování. Pokud chce volič to samé, je pro něj nejlepší varianta volit kandidátku se Svobodnými. Bude to absolutní priorita pro vyjednávání i po volbách. My se za každou cenu neženeme do vlády, ale pokud bude mandát od voličů tak silný, aby bylo možné v tomto budoucí vládu usměrnit, tak by byla chyba tuto příležitost nevyužít.

Řada pravicových voličů je frustrovaná a říká, že nemá koho volit. Vnímáte to jako příležitost?

Mám ve svém okolí hodně lidí, dokonce podnikatelů, kteří byli v 90. letech členy ODS a dneska budou volit kohokoli jiného než pětikoalici, protože to je absolutní opak programu dřívější ODS. Není to jen otázka veřejných financí a přístupu k podnikání. Jsou to i symbolické věci. Lít víc peněz do České televize je zhýralost a je to v rozporu se zásadami podnikatelů i roky poctivě pracujících, kteří bez dotací a výhod budovali zázemí pro své rodiny. Další důležitá věc, která hraje přímo v náš prospěch, je, že máme skvělé ohlasy na Markétu Šichtařovou (ekonomka a publicistka – pozn. red.) a její plán na 14 kroků ekonomické obnovy, který mluví z duše těch, s nimiž se bavím, a kteří ví, že bohatství vzniká z práce, ne z dotací a dávek.

Řada pravicových voličů je frustrovaná a říká, že nemá koho volit. Vnímáte to jako příležitost?

Mám ve svém okolí hodně lidí, dokonce podnikatelů, kteří byli v 90. letech členy ODS a dneska budou volit kohokoli jiného než pětikoalici, protože to je absolutní opak programu dřívější ODS. Není to jen otázka veřejných financí a přístupu k podnikání. Jsou to i symbolické věci. Lít víc peněz do České televize je zhýralost a je to v rozporu se zásadami podnikatelů i roky poctivě pracujících, kteří bez dotací a výhod budovali zázemí pro své rodiny. Další důležitá věc, která hraje přímo v náš prospěch, je, že máme skvělé ohlasy na Markétu Šichtařovou (ekonomka a publicistka – pozn. red.) a její plán na 14 kroků ekonomické obnovy, který mluví z duše těch, s nimiž se bavím, a kteří ví, že bohatství vzniká z práce, ne z dotací a dávek.

Když už mluvíme o vašich osobnostech. V evropských volbách za Svobodné kandidoval Matěj Gregor. Toho vám pak přetáhli právě Motoristé. Je to pro vás velká ztráta?

Matěj Gregor je určitě velice šikovný rétor. Na tom se nic nezmění, ať už bude v jakékoli straně. Svě osobní zklamání jsem na toto téma vyjádřil hned v červenci a není důvod k tomu cokoliv dodávat a rýpat se v tom. Myslím, že vzhledem ke sněmovním volbám 2025 nikomu nepomůže zabývat se tím, kdo změnil dres v létě 2024. Změny dresů v politice byly, jsou a budou. Je potřeba se dívat dopředu.

Jednáte i s Trikolorou, s níž jste kandidovali před třemi lety, a stranou PRO Jindřicha Rajchla?

Myslím, že už i veřejně proběhlo, že SPD, Trikolora a PRO už jsou v podstatě dohodnutí. Mám dojem, že už bylo několikrát řečeno, že budou kandidovat do sněmovny na podzim společně, takže při debatách o spolupráci s SPD se počítá současně i s nimi.

Kde vidí Svobodní největší chyby současné vlády?

Úplně největší chyba je, že vláda Petra Fialy nemluví pravdu a nedrží se předvolebních slibů, čímž neustále zklamává důvěru lidí v demokracii jako takovou. Zatímco od Andreje Babiše toho pravicový volič moc nečekal, od Petra Fialy se očekávalo, že se postaví čelem k tomu, co říkal osm let v opozici. Ale to, co nakonec předvádí, je snad nejhorší možná reklama na pravici, jakou si lze představit. Tato vláda není pravicová, ačkoli kandidovala s pravicovým programem a vyhrála volby. Dneska se chová populisticky a vymlouvá se na to, že volič pravicový program nechce. Jenže právě volič jim s pravicovým programem dal hlas, takže jde spíše o pohodlnost.

A SPD považujete za pravicovou stranu?

Za jasně pravicové směřování se poslední roky nestydí snad jen Svobodní, kteří se slovo pravice snaží neustále očistit od nepravických kroků stran, které se za pravici účelově vydávají. SPD ani

sama sebe příliš neoznačuje za pravici. Pokud se ale podíváme na jednotlivá hlasování poslanců, tak poslanci SPD v posledních dvou funkčních obdobích hlasovali suverénně nejpravicejším způsobem. Neodporovali ani Green Deal ani centrálnímu plánování Bruselu, ani třeba EET či lockdowny a likvidování podnikání za covidu. Nepodporovali vznik všech těch nových dotací, úřadů či agentur, a také stali jednoznačně proti zvyšování daní i nejrůznějších kvazi-daní, které se vydávají za poplatky. Naopak podpořili zrušení superhrubé mzdy a také poslanci následně zvolení za SPD, dříve za Úsvit, hlasovali za svobodu podnikání, kterou pošlapali jiní tím, že zavedli striktní zákaz kouření v hospodách, z čehož se dodnes venkovské podniky nevzpamatovaly. Taková je realita.

<https://svobodni.cz/novinky/spojovani-na-pravici-svobodni-jednaji-o-spolupraci-s-spd-i-motoristy>